

تأثیر فناوری اطلاعات بر کیفیت زندگی مدرن

از زمانهای گذشته تا به امروز صحبت از فناوری و تأثیر آن بر زندگی وجود داشته تا جایی که امروز دیگر زندگی بدون فناوری آن کیفیت مورد نظر را نخواهد داشت.

از آنجا که انسان در تطبیق زندگی خود با تکنولوژی به سرعت رو به جلو حرکت می‌کند اما در برخی موارد استفاده از فناوری صحبت از اختلال یا تخریب کیفیت مثبت زندگی شده است. بهبود همه جانبه کیفیت زندگی از مسائل اصلی در جوامع پیشرفته امروزی است. با توجه به پیشرفتهای چشمگیر و قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، یکی از روشهای کمک کننده در مسیر بهبود کیفیت زندگی همان استفاده از این تکنولوژی است.

در کل فناوری اطلاعات و ارتباطات مجموعه‌ای از سخت‌افزار و نرم‌افزار به همراه فکر است که گردش و بهره‌برداری از اطلاعات را امکانپذیر می‌سازد. این مفهوم از تعامل بخشهای رایانه، اطلاعات و ارتباطات مخابراتی به وجود می‌آید. امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات رشد گسترده‌ای بین کشورهای مختلف داشته و مزایای فراوانی در بهبود کیفیت زندگی ایجاد کرده است. از این رو برای جذب منافع حاصل از فناوری اطلاعات و ارتباطات، باید این فناوری اجرا و به صورت کارآمد استفاده شود.

این امر بسیار مهم است که اگر کشورهای در حال رشد شکاف دیجیتالی در کشور یا میان کشورهای دیگر را به خوبی شناسایی نکرده یا به آن بی‌توجهی کنند به راحتی با عقب‌ماندگی رو به رو خواهند شد. این موضوع جایگاه فناوری اطلاعات و ارتباطات را در رشد و پیشرفت کشورها نشان می‌دهد و ضرورت دسترسی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را به خوبی مشخص می‌سازد.

در دنیای کنونی که زندگیها غرق در تکنولوژی است کمتر کشوری است که تجربه‌ای در زمینه گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات در مناطق مختلف شهری و روستایی کشور خود نداشته باشد. از این رو بسیاری از متخصصان یا صاحب‌نظران مسائل توسعه‌ای در کشورهای در حال پیشرفت معتقدند استفاده صحیح از فناوری اطلاعات و ارتباطات و آموزش فنون و روشهای نوین می‌تواند بر بهبود کیفیت زندگی و میزان تولیدات گوناگون آن سرزمین بیفزاید و در بهبود کیفیت زندگی مردم یاری رسان باشد. گسترش وسایل ارتباطی، سهولت دریافت پیام از رسانه‌ها و دسترسی کافی و به موقع به اطلاعات بی‌شک اثرات زیادی بر کیفیت زندگی انسانها در هر نقطه از کره خاکی خواهد داشت است.

در فناوری اطلاعات و ارتباطات به صورت بالقوه این توان وجود دارد که با به کارگیری مناسب نقش تاثیرگذاری در تسریع توسعه و پویایی اجتماعی و اقتصادی در جامعه را داشته باشد. فناوری اطلاعات و ارتباطات مزایا و پتانسیلهای بالایی برای پیشبرد اهداف

توسعه یک جامعه دارد به طوری که گسترش آن منجر به افزایش درآمد، بالا رفتن کیفیت زندگی، برابری در ارائه خدمات و افزایش قدرت تأثیرگذاری مردم جامعه در سیاستهای دولت خواهد شد.

در سالهای اخیر درخواست استفاده از فناوریها و راهکارهای مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشورهای در حال توسعه قابلیتها و امکانات زیادی را برای ایجاد تحول به وجود آورده است. دستیابی فرصتهای فراوان برای مردم جامعه، عبور از شکاف دیجیتالی و دسترسی به منافع اطلاعاتی و فراهم‌آوری خدمات به وسیله فناوری اطلاعات و ارتباطات، می‌تواند نخستین مرحله در این تحول باشد.

البته ورود تکنولوژی و فناوری برای نخستین بار همیشه با مقاومت در استفاده از آن مواجه شده حتی زمانی که منافع اقتصادی اثبات شده‌ای با خود به همراه داشته. این امر دلیلی واضح بر وجود کمبود اطلاعات و ناآگاهی است. از این رو منافع حاصل از انقلاب اطلاعاتی و ارتباطاتی تنها به شهروندان و اشخاص خاص محدود نشده بلکه در مفهوم کلان می‌تواند تأثیرات وسیعی بر اقتصاد ملی و جهانی داشته باشد.

توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در هر جامعه‌ای درهای جدیدی برای استفاده از امکانات نامحدود باز کرده و با خود کاهش فقر به همراه دارد. دسترسی به فناوری اطلاعات و ارتباطات به جذب و نگهداری مشاغل و زنده ماندن اقتصادی کمک کرده و چشم‌انداز مثبتی از آینده در پیش خواهد داشت.

تأثیر آموزش الکترونیک بر زندگی

بحث آموزش الکترونیک در سالهای اخیر به میان آمده و بسیاری از موسسه‌ها و شرکتها سعی بر گسترش آن داشتند. عوامل افزایش یا کاهش دهنده کیفیت زندگی خانواده‌ها یا جوامع بشری از مزایا و معایب آن به شمار می‌روند. آرامش، انتخاب رشته مورد علاقه، رهایی از مشکلات و هزینه‌های رفت و آمد، امکان دسترسی در هر زمان و مکان و امکان استفاده از منابع الکترونیکی و کتابخانه‌های دیجیتال می‌تواند ارتقای دانش افراد جامعه را فراهم کند.

ویدئو کنفرانسها و تالارهای مجازی گفت‌وگو به راحتی ارتباط دانشجو با استاد و دانشجویان دیگر را در هر نقطه جغرافیایی فراهم می‌کند. البته نباید فراموش کرد دسترسی به این امکانات مستلزم تجهیزات مناسب و اینترنت پرسرعت است. طرح آموزش الکترونیک به سرعت رو به افزایش است و بسیاری از خانواده‌ها برای کنترل فرزندان خود و کاهش هزینه از آن استقبال کرده‌اند. اما می‌بایست در نظر داشت که بسیاری از فنون و مهارتهای یادگیری در ارتباطهای نزدیک و فیزیکی موثرتر است و آموزش الکترونیک به تنهایی نمی‌تواند تمام ابعاد مهارتهای یادگیری را پوشش دهد.

تأثیر فناوری در زبان و فرهنگ

از مهمترین دستاوردهای فناوری تأثیر آن در فرهنگ و زبان ملت‌هاست. جهانی شدن فناوری به اجبار برخی از واژگان بیگانه را وارد زبان کرده و کاربران به ناچار از آنها استفاده کرده، به آنها عادت کرده و در زندگی روزمره از آنها استفاده می‌کنند. همین امر باعث می‌شود فرهنگ جدیدی از واژگان میان افراد جامعه شکل بگیرد.

این زبان که بیشتر میان جوانان و استفاده‌کنندگان از فناوری رواج دارد باعث بدارتباضی، کج‌فهمی و شکاف ارتباطی آنها با دیگر افراد جامعه شده و مشکلات دیگری را با خود به همراه می‌آورد. همین امر به ظاهر ساده باعث عقب افتادگی در علوم و فناوری کشورهای در حال پیشرفت خواهد شد. عمیقتر شدن این شکاف به معنای فاصله گرفتن اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشورهاست که نتیجه آن تحمیل کالاهای و تولیدات فرهنگی صاحبان فناوری برای سست کردن باورها، سنتها و فرهنگهای کشورهای در حال توسعه است. پیامد این شکاف نوعی استثمار فرهنگی، بحران بی‌هویتی نسل جوان یاس و افسردگی در سطح جوامع خواهد شد. جوامعی که متحمل بروز ناهنجاریهای اجتماعی روز افزون از قبیل بزهکاری، دزدی، میل به اعتیاد، افزایش طلاق و سست شدن بنیانهایی خانوادگی و... خواهد شد.

تجربه نشان می‌دهد رابطه میان فناوری اطلاعات و کیفیت زندگی رابطه‌ای مستقیم، همسو و همجهت است. انسان موجودی چند وجهی است و استفاده از فناوریهای جدید نمی‌تواند بسیاری از رفتارهای او را تبیین کند. از این رو انتظار می‌رود تأمین فناوری به کیفیت زندگی کمک کند.

با توجه به آنچه گفته شد دولتها باید پاسخگویی نیازهای توسعه‌ای مردم بوده، تنگناها و موانع موجود را برطرف کرده و ظرفیتهای لازم را پدید آورند. با ورود به عصر فناوری اطلاعات، دیجیتال و دیجیتالی کردن خدمات و فرآیندها دولتها مجبورند بحث کیفیت زندگی را جدی و به عنوان راهنمای این حرکت توسعه‌ای دنبال کنند. تأمین دسترسی آسان و ارزان به آخرین دستاوردهای فناوری و فراهم کردن امکانات لازم برای یادگیری مستمر دانش و مهارتهای مورد نیاز در استفاده درست از آن را جهت افزایش کیفیت زندگی خانواده‌ها فراهم کنند.